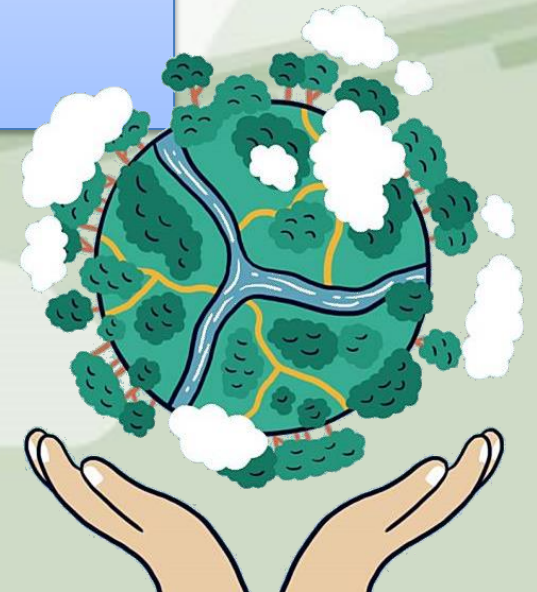

หน่วยที่ ๖

การอนุรักษ์พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านพลังงาน
๒. การอนุรักษ์พลังงาน
๓. การจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะประจำหน่วยการเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึง การจัดการด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ประยุกต์ใช้แนวทางการอนุรักษ์ พลังงาน และสิ่งแวดล้อมกับชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม สามารถอธิบาย สรุป การ จัดการสิ่งแวดล้อม แยกประเภทลักษณะ ของโครงการหรือกิจการที่ต้องดำเนินการ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้

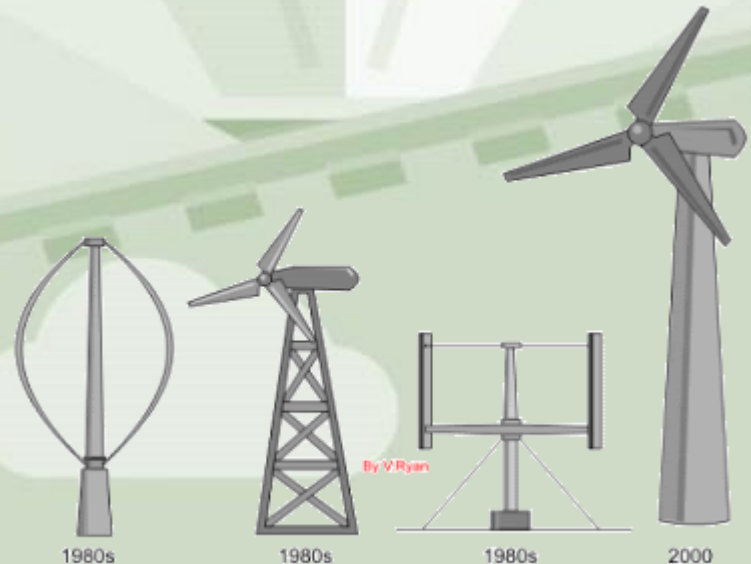
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับการจัดการพลังงานได้
๒. สรุปการอนุรักษ์พลังงานได้
๓. บอกวิธีการเบื้องต้นในการดำเนินการ อนุรักษ์พลังงานได้
๔. อธิบายการจัดการสิ่งแวดล้อมได้
๕. สรุปวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมได้
๖. อธิบายและแยกประเภทโครงการหรือ กิจการที่ต้องวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมได้

๑. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านพลังงาน

การจัดการด้านพลังงาน คือ การทำให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการทรัพยากรพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร นิยมใช้คำว่า “การอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วม” การอนุรักษ์พลังงาน คือ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์พลังงานให้เกิดผลอย่างจริงจัง และมีผลอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องวางระบบในการดำเนินงานที่เหมาะสม และปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องด้วยความตั้งใจ เข้าใจ สนใจ และร่วมใจกันทุกฝ่าย

๑.๑ หลักการบริหารจัดการด้านพลังงาน (Concept of Energy Management)

การที่จะบริหารและจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานให้เกิดผลอย่างจริงจัง และมีผลอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องวางระบบในการดำเนินงานที่เหมาะสม และปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องด้วยความตั้งใจ เข้าใจ สนใจ และร่วมใจกันทุกฝ่าย องค์กรประกอบในการบริหารและจัดการที่จะทำให้เกิดผลจริงๆ นั้น จำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบโครงการที่มีความรู้และความเข้าใจในการอนุรักษ์พลังงานอย่างแท้จริงพร้อมทั้ง ถ่ายทอดความรู้และทัศนคติต่าง ๆ สู่บุคคลอื่นทุก ๆ คนที่อยู่ในองค์กร

นอกจากนั้นต้องรู้จักการนำไปปฏิบัติให้ถูกตามขั้นตอนและในโอกาสที่เหมาะสมด้วย จึงจำเป็นที่ คณะหรือผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องเป็นผู้เสียสละ หาแนวร่วมรวมทั้งเครื่องมือเครื่องมือ ในการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน มีความพร้อมและมีความคล่องตัวในการที่จะเปลี่ยนแปลง หรือ ผู้เกี่ยวข้องไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในบางขณะอาจจำเป็น ต้องอนุรักษ์พลังงานในรูปแบบหนึ่งในช่วง เวลาหนึ่งและในบางขณะอาจจะแปรผัน การอนุรักษ์พลังงานรูปแบบอื่นในช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป

๑.๒ ประโยชน์ของการจัดการด้านพลังงาน (Benefit of energy management)

แบ่งออกเป็น

๑ ผลประโยชน์ของการจัดการด้านพลังงานโดยตรง

๑.๑ ผลประโยชน์ในระดับองค์กร (Organizing benefit)

๑.๒ ผลประโยชน์ในระดับประเทศชาติ

๑.๓ ผลประโยชน์โดยรวมของโลก

๑.๒ ประโยชน์ของการจัดการด้านพลังงาน (Benefit of energy management)

๒

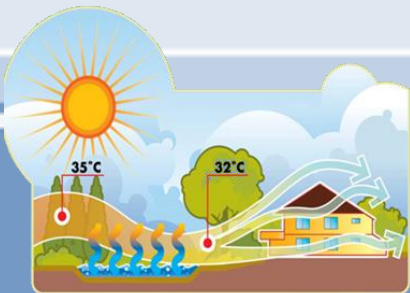
ผลประโยชน์ทางอ้อม (By product)

๑. การรักษาสภาพแวดล้อม (Environment control)

๒. การพัฒนาบุคลากร (Personal development))

๓. การรักษาประสิทธิภาพของเครื่องจักร
(Machinery efficiency maintaining)

๔. การทำชื่อเสียงและสังคม (Honk and society)

๑.๓ การรักษาสภาพแวดล้อม

พลังงานที่ใช้ไป ย่อมก่อให้เกิด

๑ กากของเสีย (Exhaust)

๒ ของที่นำกลับมาใช้งานได้ (Rebycle able)

๓ ของทิ้ง (Waste)

๒. แนวทางการอนุรักษ์พลังงาน

นโยบายด้านการอนุรักษ์พลังงาน

ปิดน้ำ-ไฟ

ปรับแอร์

ปลดปลั๊ก

ประหยัดกระดาษ

ประหยัดน้ำมัน

๑. พัฒนาพลังงานให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตนเองได้

๒. ดำเนินการให้นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ

๓. กำกับดูแลราคาพลังงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ

๔. ส่งเสริมการอนุรักษ์และประหยัดพลังงานในทุกภาคส่วน

๕. ส่งเสริมการจัดการและการใช้พลังงานที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

๓. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑ ความหมายของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการแผ่กระจายทรัพยากรที่สำคัญทั้งที่เกิดโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความพอใจในการนำไปใช้ที่เหมาะสม ทั้งนี้ ต้องเป็นการดำเนินการอย่างมีระบบในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม เพื่อจะมีทรัพยากรใช้ได้ตลอดไป

๓. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบและการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม นำมาเป็นแนวทางวางแผนการจัดการ และปฏิบัติโดยสามารถพยากรณ์สภาพปัญหาและวางแผนแก้ไขปัญหาก่อนการลงมือปฏิบัติ ดำเนินโครงการพัฒนาหรือเตรียมแผนไว้ใช้ระหว่างและหลังการดำเนินโครงการ เพื่อพัฒนาระบบโดยไม่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้ สามารถคาดคะเนทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมได้ด้วย

๓. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๓ ประโยชน์ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๑ ประโยชน์ทางตรง

ลดการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุ

ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการผลิต

มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

เกิดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี

ของที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง
เรา ใช้ของเหล่านี้แทน ได้นะ

๓. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๓ ประโยชน์ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๒ ประโยชน์ทางอ้อม

สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับองค์กร

เกิดความคิดริเริ่มการผลิตสินค้าที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรของโลก

๔. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อ
คุณภาพชีวิต คุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา
หลัก ๔ ประการ

๑ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอ

๒ ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

๓ ปัญหาระบบนิเวศถูกทำลาย

๔ ปัญหามลพิษทางสังคม

แนวทางในการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีแนวทาง

๑. ให้การศึกษา
แก่นักเรียน
และประชาชน

๒. ออกกฎหมาย
ควบคุม

๗. การตั้ง
หน่วยงานที่
รับผิดชอบโดยตรง

๔. ใช้วิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
เข้ามาช่วย

๓. แบ่งเขตพื้นที่ตาม
ประเภทของทรัพยากร
ที่มีอยู่

๖. การโฆษณาทาง
สื่อต่าง ๆ

๕. จัดตั้งชมรม
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ทางตรง

5 วิธีรักษ์โลกได้ง่ายๆ เริ่มที่บ้าน

- นำวัสดุสิ้นเปลืองบางอย่างกลับมาใช้ใหม่
- ปรับเปลี่ยนจากการใช้กระดาษชำระมาใช้ผ้าสำหรับทำความสะอาดแทน
- ปลูกต้นไม้ภายในบ้าน ปาล์มไผ่ เขียวหมื่นปี ช่วยให้อากาศเย็นขึ้น ลดมลพิษในอากาศ
- นำส้มสายชูสามารถใช้เช็ดกระจก ซักพื้น ซักห้องน้ำ แทนน้ำยาเคมีได้
- ประหยัดการใช้น้ำ ทรัพยากรน้ำ ด้วยการกักเก็บน้ำฝนในช่วงหน้าฝนเพื่อใช้ในบ้าน

- ๑ การใช้อย่างประหยัด
- ๒ การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก
- ๓ การบูรณซ่อมแซม
- ๔ การบำบัดและการฟื้นฟู
- ๕ การใช้สิ่งอื่นทดแทน
- ๖ การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน

หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และสิ่งแวดล้อม

๑. การพัฒนาคุณภาพประชาชน

๒. การใช้มาตรการทางกฎหมาย

๓. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

๔. ส่งเสริมการวิจัย

๕. กำหนดนโยบายของรัฐบาล

การอนุรักษ์ทางอ้อม

Happy Environment Day

วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

วิธีการ

๑. การถนอมรักษา

๒. การบูรณะฟื้นฟู

๓. การนำกลับมาใช้ใหม่

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน

๕. การนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทน

๖. การสำรวจแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติม

๗. การประดิษฐ์ของเทียมขึ้นใช้

๕. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(Environment Impact Assessment : EIA)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ EIA หมายถึง การประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสุขภาพหรือความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางลบ รวมทั้งความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ภัยพิบัติต่อสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจนิยามได้ว่าเป็น "กระบวนการเพื่อการบ่งชี้ ทำนาย ประเมิน และบรรเทาผลกระทบทางชีวกายภาพ สังคม และผลกระทบที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีต่อข้อเสนอการพัฒนาใด ๆ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจให้ลงมือดำเนินการได้ วัตถุประสงค์ของการประเมินก็เพื่อให้เป็นการประกันได้ว่า ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาที่จะส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ก่อนทำการอนุมัติให้ดำเนินโครงการที่มีผู้ขออนุญาตดำเนินการ

๕. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(Environment Impact Assessment : EIA)

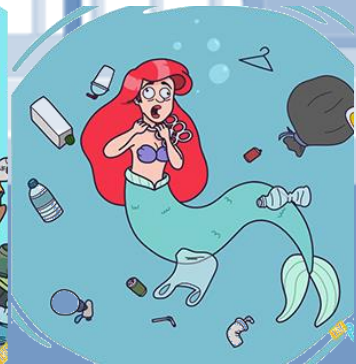
๑. ทรัพยากรกายภาพ

๒. ทรัพยากรชีวภาพ

๓. การใช้ประโยชน์ของมนุษย์

๔. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

การจัดทำ EIA ประกอบ
ด้วย การศึกษาครอบคลุม
ระบบสิ่งแวดล้อม ๔ ด้าน

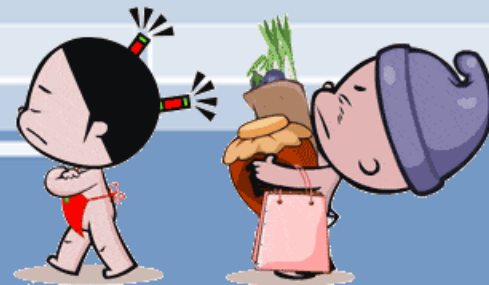

บทสรุป

การเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำรงชีวิต ได้เป็นแรงผลักดันให้มีการเพิ่มทั้งกิจกรรมการบริโภคและการผลิตในทุกสาขาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้นเหตุให้มีการนำทรัพยากรมาใช้เป็นจำนวนมากและส่งผลให้เกิดการเสื่อมโทรมของแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำรงชีวิต เป็นแรงผลักดันให้มีการเพิ่มทั้งกิจกรรมการบริโภคและการผลิตในทุกสาขาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว เป็นต้นเหตุให้มีการนำทรัพยากรมาใช้เป็นจำนวนมากและส่งผลให้เกิดการเสื่อมโทรมของแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว

พลังงานเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน และทวีความสำคัญขึ้นเมื่อโลกยิ่งพัฒนามากยิ่งขึ้น การผลิตพลังงานเปลี่ยนไปเป็นการผลิตพลังงานที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตมากยิ่งขึ้น แหล่งพลังงานมีหลากหลายทั้งพลังงานจากการผลิตโดยมนุษย์และพลังที่ได้จากธรรมชาติ การใช้เทคโนโลยีให้ระเหยพลังงานต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ และผู้ใช้ต้องเห็นความสำคัญของพลังงาน ซึ่งในปัจจุบันเรากำลังเผชิญกับปัญหาราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น

Thank
you

SEE YOU
NEXT
TIME

아름다운
세계